

دانشگاه کاشان

مشخصات سند	
عنوان سند: دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی دانشگاه کاشان	
ویرایش: ۰۱	صفحه ۱ از ۱۰

مسئولیت	نام و نام خانوادگی	واحد سازمانی	امضاء
تهیه کننده	حمیدرضا شهبازیان	مدیر امور فناوری و تجاری سازی پارک	
تایید کننده	دکتر علیرضا فرجی	رئیس پارک علم و فناوری و معاون فناوری دانشگاه کاشان	
تصویب کننده			

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی دانشگاه کاشان

شماره:

۱۴۰۲/۰۶/۰۱

ویرایش: ۰۱

صفحه ۲ از ۱۰

هدف

با توجه به حرکت دانشگاه‌ها به سمت ایجاد کارآفرینی و نوآوری، حمایت همه جانبه از دارایی‌های فکری به عنوان یکی از زیر ساخت‌های اصلی، حائز اهمیت می‌باشد. از این رو کمک به پژوهشگران اعم از اعضای محترم هیات علمی و دانشجویان در تبدیل دانش به فناوری از طریق حمایت از ثبت اختراع داخلی و بین المللی از وظایف محوله به دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک دانشگاه کاشان می‌باشد. از سوی دیگر به منظور بهره‌مندی دانشگاهیان، اطلاع رسانی و ساماندهی قوانین حمایت‌های دولتی در خصوص ثبت اختراع بین المللی خارجی امری لازم و ضروری می‌باشد.

این سند در راستای تهیه دستورالعمل و تبیین فرآیند حمایت‌های دانشگاه از ثبت اختراع داخلی و بین المللی و نیز داوری اختراعات ارجاعی به دانشگاه به شرح زیر تهیه و تنظیم شده است.

۱- مقدمه

۱-۱- هدف و دامنه

این سند به منظور ارائه دستورالعمل اجرایی، تعریف وظایف بخش‌های مختلف دست اندرکار و ملاحظه نمودن قوانین حاکم در حوزه ثبت اختراع در جهت حمایت مادی و معنوی از مخترعان تدوین شده و اختراعات داخلی و بین المللی را در بر می‌گیرد که دانشگاه کاشان در مالکیت فکری آن سهیم می‌باشد و سایر مصادیق مالکیت فکری مانند ثبت علائم تجاری طرح صنعتی و نشان جغرافیایی را شامل نمی‌شود.

۲-۱- واژگان و تعاریف

- **مدیریت مالکیت فکری:** ذیل پارک علم و فناوری دانشگاه کاشان، کلیه فعالیت‌ها و امور مرتبط با مالکیت فکری را ساماندهی و مدیریت می‌کند.
- **اداره ثبت اختراعات:** مرجع ثبت اختراعات در ایران که زیر مجموعه اداره کل مالکیت صنعتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور می‌باشد.
- **قانون ثبت اختراعات:** قانون ثبت اختراعات شامل طرح‌های صنعتی و علائم تجاری ایران مصوبه سال ۱۳۸۶ و آیین‌نامه مربوطه (مصوبه سال ۱۳۸۷)
- **مالکیت فکری:** هر نوع دارایی غیر فیزیکی و نامحسوس مانند دانش فنی، بانک اطلاعات تجاری، ایده‌ها و طرح‌های صنعتی و غیره.

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:	
ویرایش: ۰۱	۱۴۰۲/۰۶/۰۱
صفحه ۳ از ۱۰	

- **کمیته مالکیت فکری دانشگاه:** اصلی ترین شورای دانشگاه در زمینه تدوین خط مشی و برنامه ریزی مالکیت فکری دانشگاه است.
- **کمیته تخصصی داوری اختراعات:** کمیته تخصصی با هدف ساماندهی امور داوری اختراعات و انتخاب و تایید صلاحیت داوران جدید می باشد. همچنین نظر نهایی این کمیته نظر نهایی اختراع داوری شده توسط دانشگاه خواهد بود.
- **اختراع:** طبق ماده یک قانون ثبت اختراعات، "اختراع نتیجه فکر فرد یا افرادی است که برای اولین بار (در سطح دنیا) فرآیند یا فرآورده های خاص را ارائه می کنند و مشکلی را در یک حرفه و صنعت و مانند آن حل می کند."
- **گواهی ثبت اختراع:** که اداره ثبت اختراعات برای حمایت از اختراع صادر می کند و دارنده آن می تواند از حقوق انحصاری آن بهره مند شود.
- **مالکیت مادی:** بعدی از مالکیت فکری که شامل درآمدهای ناشی از فروش اختراع متعلق به صاحب اختراع بوده و قابل واگذاری به دیگران است.
- **مالکیت فکری:** بعدی از مالکیت فکری که صرفاً جنبه اعتباری و معنایی دارد و غیر قابل واگذاری و خرید و فروش است مانند مخترع بودن.
- **کانون پتنت ایران:** کانون پتنت ایران موسسه ای ذیل معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری است که راستای حمایت از درخواست های ثبت اختراع در پایگاه های ثبت اختراع خارجی (مانند آمریکا، اتحادیه اروپا، چین، اندونزی، کانادا، ژاپن و غیره) و معاهده همکاری ثبت اختراع (PCT) با هدف حمایت در راستای تجاری سازی فناوری های مخترعان کشور فعالیت می کند.
- **معاهده PCT:** معاهده همکاری ثبت اختراع (Patent Cooperation Treaty) یا PCT یک پیمان چندجانبه بین المللی تحت پوشش سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) است که حق تقدم ادعاهای تقاضانامه را به مدت ۳۰ ماه از تاریخ تشکیل پرونده (Filing) در بیش از ۱۵۰ کشور عضو آن، برای متقاضی حفظ می کند. هدف از تشکیل پرونده در PCT آن است که متقاضی زمان کافی برای شناسایی بازارهای اصلی در راستای

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:	
ویرایش: ۰۱	۱۴۰۲/۰۶/۰۱
صفحه ۴ از ۱۰	

تجاری سازی تقاضانامه را داشته باشد و پس از شناسایی بازار هدف، نسبت به ثبت در پایگاه ثبت اختراع خارجی مورد نظر اقدام نماید.

- **پایگاه ثبت اختراع خارجی:** منظور از پایگاه ثبت اختراع خارجی یکی از ادارات ثبت اختراع کشورهای عضو و غیر عضو در معاهده PCT، ادارات منطقه‌ای مانند اداره ثبت اختراع اروپا و غیره است. اداره ثبت اختراع و علائم تجاری آمریکا (USPTO)، سازمان مالکیت فکری ملی چین (CNIPA)، اداره ثبت اختراع ژاپن (JPO)، اداره ثبت اختراع اروپا (EPO) و اداره مالکیت فکری کره جنوبی (KIPO) فعال‌ترین پایگاه‌های ثبت اختراع خارجی هستند.

۱-۳- شرایط لازم برای قابلیت ثبت اختراع

شرایط لازم برای قابلیت ثبت اختراع عبارتست از:

(الف) جدید بودن (Novelty): یک ابداع وقتی نو و جدید محسوب می‌شود که پیشتر افشا نشده یا بخشی از سابقه افشای قبلی نباشد، به عبارت دیگر دانش فنی مربوط به فن یا صنعت قبلی در دنیا، قبل از اولین تاریخ تسلیم تقاضانامه به طریقی در دسترس عموم قرار نگرفته باشد که در این صورت ثبت خواهد شد. لازم به ذکر است در صورتیکه اطلاعات اختراع قبلاً توسط خود مخترع/ مخترعان انتشار یافته باشد، حداکثر تا شش ماه از تاریخ انتشار فرصت ثبت آن خواهد بود، در غیر اینصورت همین انتشار پیش از ثبت، موجب عدم پذیرش اختراع خواهد شد.

(ب) کاربرد صنعتی داشتن (Industrial applicability): بدین معنی که بتوان آن را در رشته‌ای از صنعت و تجارت به مفهوم گسترده و غیر انحصاری که مانند صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات به کار برد. لذا لزومی ندارد که حتماً قابلیت تجاری و تولید انبوه داشته باشد.

(ج) گام ابتکاری (Inventive Step): با در نظر گرفتن سابقه افشای قبلی اختراع، ابداع مورد نظر برای شخصی که در فن و صنعت دارای مهارت است بدیهی نباشد. بدیهی نبودن ابداع در واقع قیدی جهت تاکید بر نوآوری و خلاقیت آن است. به بیان ساده تر، اختراع دارای گامی ابتکاری است که بتواند مشکلی از صنعت را حل نماید. لذا صرفاً با تغییر ابعاد و تغییر رنگ اختراع جدید به دست نمی‌آید.

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:	
ویرایش: ۰۱	۱۴۰۲/۰۶/۰۱
صفحه ۵ از ۱۰	

د) بیان دقیق اختراع: بایستی تمامی محتوای فنی و تکنیکی اختراع بطور کامل بیان شود. افشای اختراع بدین منظور است که اگر اختراع به یک کارشناس با دو سال سابقه کار داده شود، بتواند آن را پیاده سازی کند. نه اینکه اطلاعات اصلی در آن مخفی باشد.

۲- ارکان و ساختار کمیته مالکیت فکری دانشگاه

کمیته مالکیت فکری دانشگاه کاشان، اصلی ترین شورا در دانشگاه در حوزه ترسیم خط و مشی مالکیت فکری و تدوین آیین نامه ها و فرآیندهای مرتبط خواهد بود. لذا بر اساس "شیوه نامه حقوق مالکیت معنوی دانشگاه کاشان- مصوبه هیات امنای دانشگاه کاشان مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۰۷" در ذیل شرح وظایف کمیته مالکیت فکری و اعضای اصلی کمیته آورده شده است.

۲-۱- شرح وظایف کمیته مالکیت فکری:

- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در زمینه واگذاری امتیاز دارایی‌های فکری و نیز تجاری‌سازی و تشکیل شرکت
- تصمیم‌گیری در مورد حفاظت از دستاوردهای تحقیقاتی و دارایی‌های فکری دانشگاه (در قالب ثبت قانونی و یا اسرار تجاری) و یا انتشار دستاوردهای برای عموم
- تایید اعتبار و ارزش‌گذاری و تعیین ارزش نهایی دارایی‌های فکری در صورت لزوم
- تعیین درصد سهم هر یک از ذی‌نفعان (پدید آورنده، دانشگاه و حامی) از حقوق مادی حاصل از دارایی‌های فکری
- رسیدگی به اختلاف، تخلفات احتمالی در زمینه مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری و داوری

۲-۲- اعضای کمیته مالکیت فکری (با شورای سیاست‌گذاری پژوهشی)

- رئیس دانشگاه (ریاست شورای)
- معاون پژوهشی دانشگاه
- معاون آموزشی دانشگاه
- رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه
- مدیر پژوهشی دانشگاه
- مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه
- مدیر ارتباط با جامعه دانشگاه

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:	
ویرایش: ۰۱	۱۴۰۲/۰۶/۰۱
صفحه ۶ از ۱۰	

- مدیر امور فناوری و تجاری سازی پارک
- معاونت برنامه ریزی، تحول دیجیتال و نظارت راهبردی

۲-۳- کمیته تخصصی داوری و ارزیابی اختراعات

کمیته تخصصی داوری و ارزیابی اختراعات، کمیته‌ای است اجرایی و تصمیم‌گیر که زیر نظر رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه فعالیت می‌کند که شامل اعضای زیر می‌باشد:

- مدیر امور فناوری و تجاری سازی پارک
- کارشناس حقوقی دانشگاه
- یک نفر متخصص در رشته مورد نظر

۲-۴- شرح وظایف کمیته تخصصی داوری اختراعات

- بررسی صلاحیت داوران و پیشنهاد انتخاب داوران جدید
- بررسی و ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای داوران در تمدید و ادامه کار
- تقسیم پرونده‌های ارجاعی بین داوران بر اساس تخصص
- بازبینی داوری انجام شده و صدور رای نهایی داوری (در مورد اختراعاتی که پس از اعتراض مخترع، مجدداً مردود شده است).
- بررسی و تصمیم کارشناسی جهت صلاحیت ثبت اختراع بیت المللی
- ارائه پیشنهادات جهت تقویت سیستم ارزیابی و داوری اختراعات داخلی
- تدوین فرم‌ها و چارچوب‌های کارآمد بر تسهیل فرآیند داوری اختراعات
- تبادل نظر بین اعضا با هدف اصلاح روبه‌ها و فرآیندهای اجرایی داوری
- تعیین صلاحیت داوران اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از دانشگاه

۳- ثبت اختراع در داخل کشور

در این بخش ابتدا مراحل و فرایندهای ثبت اختراع داخلی و سپس روند اختراعات ارجاع شده از اداره ثبت اختراع آورده شده است. همچنین نکات حقوقی و کاربردی و نیز حمایت‌ها و تشویق‌های دانشگاه از ثبت اختراع داخلی در این بخش اشاره شده است.

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:

۱۴۰۲/۰۶/۰۱

ویرایش: ۰۱

صفحه ۷ از ۱۰

۳-۱- مراحل و فرآیندهای گام به گام ثبت اختراع داخلی

فرایند ثبت اختراع داخلی به شرح زیر می باشد که توسط دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک انجام می شود:

گام ۱	• آماده سازی مدارک ثبت اختراع (مطابق ماده ۶ آیین نامه اجرایی قانون ثبت اختراعات ایران) که شامل توصیف اختراع، خلاصه از اختراع، ادعانامه یا ادعاهای اختراع، عکس و نقشه‌ها (در صورت لزوم)، مدارک مثبت هویتی متقاضی و مخترع (تصویر شناسنامه و کارت ملی)، مدارک نماینده قانونی دانشگاه که مدیر امور فناوری و تجاری سازی پارک می باشد. (دانشگاه باید در مالکیت فکری اختراع سهیم باشد).
گام ۲	• تکمیل اظهارنامه از طریق سامانه ثبت اختراع قوه قضاییه به نشانی http://iripo.ssaa.ir و سپس بارگزاری اطلاعات و فایل‌های خواسته شده در سامانه
گام ۳	• واریز هزینه قانونی تشکیل پرونده تعیین شده از سوی سامانه ثبت اختراع قوه قضاییه
گام ۴	• پیگیری ثبت اختراع از طریق سامانه و رفع اخطارهای احتمالی (دریافت شماره تشکیل پرونده)
گام ۵	• پیگیری داوری اختراع از یکی مراجع تعیین کننده
گام ۶	• واریز هزینه داوری تعیین شده از سوی سامانه ثبت اختراع قوه قضاییه
گام ۷	• در صورت مثبت بودن پاسخ داوری اختراع مراجعه به دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک برای مهر و امضای کلیه اوراق و متن اختراع
گام ۸	• مراجعه حضوری به اداره ثبت و تحویل اصل مدارک جهت انجام تشریفات قانونی ثبت اختراع
گام ۹	• مراجعه به سایت روزنامه رسمی جمهوری اسلامی جهت چاپ آگهی ثبت اختراع و واریز مبلغ قانونی چاپ چاپ آگهی (مبلغ تقریبی، بسته به حجم آگهی حدود ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد).
گام ۱۰	• مراجعه حضوری مخترع/مخترعان جهت امضای سند دریافت گواهینامه ثبت اختراع بعد از چاپ آگهی اختراع در روزنامه رسمی. همه مخترعان و نماینده قانونی دانشگاه بایستی به اداره مالکیت صنعتی (واقع در تهران، ضلع شمالی پارک شهر، خیابان فیاض بخش) مراجعه نموده و بعد از امضای دفتر ثبت سند، اصل گواهینامه ثبت اختراع را دریافت نمایند. در ضمن سند اصل ثبت اختراع در یک نسخه صادر شده که به آخرین فردی که دفتر ثبت امضا می کند تحویل داده می شود. در صورت نیاز کپی برابر اصل سند اختراع نیز صادر خواهد شد.

- هزینه گام‌های ۳ و ۹ از سوی پارک پرداخت خواهد شد.

شماره:		دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی دانشگاه کاشان	 دانشگاه کاشان
۱۴۰۲/۰۶/۰۱	ویرایش: ۰۱		
صفحه ۸ از ۱۰			

۳-۲- میزان درصد مالکیت معنوی دانشگاه کاشان در اختراعات داخلی و خارجی

میزان درصد مالکیت معنوی دانشگاه کاشان در اختراعات داخلی و خارجی بر اساس دستورالعمل اجرایی ماده (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۵) قانون جهش تولید مصوبه هیات امنای دانشگاه کاشان خواهد بود که اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشگاه هنگام ثبت اظهارنامه در مرحله تعیین مالکیت، باید آنرا ثبت نمایند. آیین نامه ذکر شده، پیوست این سند بوده و به تایید هیات امنای دانشگاه کاشان رسیده است. بر اساس این آیین نامه، دانشگاه می تواند برای تجاری سازی اختراع نیز همکاری و کمک کند.

شماره شناسایی دانشگاه کاشان به صورت زیر می باشد.

دانشگاه کاشان

تایید حساب کاربری

کاربر گرامی
دانشگاه کاشان
ثبت نام شما با موفقیت به پایان رسیده است.

شماره شناسایی شما:

6014472930960

تبصره ۱: سهم هر یک از مخترعین، از عواید مادی ثبت اختراع، با توجه به رویه ذکر شده در کمیته مالکیت فکری دانشگاه تعیین شده و طی قرارداد داخلی با دانشگاه رسمیت می یابد.

۴-۱- ثبت اختراع خارجی

امروزه دستاوردهای مخترعین و محققان با توجه به رشد روزافزون تعاملات و همکاری های فناورانه در جهان، اهمیت بسزایی یافته است. از این رو گسترش علوم و فنون در دنیا به امری ارزشمند و اقتصادی تبدیل گردیده است. اطمینان از حفاظت حقوق مالکیت فکری و تضمین حق مالکیت محققان و فناوران یکی از مهمترین الزاماتی است که حفظ آن با ثبت بین المللی اختراعات میسر است. نظر به چشم انداز دانشگاه در تبدیل دانشگاه به دانشگاه نسل سوم، تحول و ارتقای خدمات مالکیت فکری، در دستور کار قرار گرفته است. به همین منظور پارک دانشگاه

دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی
دانشگاه کاشان

شماره:	
ویرایش: ۰۱	۱۴۰۲/۰۶/۰۱
صفحه ۹ از ۱۰	

علاوه بر حمایت کانون پتنت ایران، جهت تشویق مخترعان و محققان دانشگاهی اقدام به ارائه تسهیلات ویژه‌ای جهت تشویق مخترعان برای ثبت اختراع بین المللی نموده است.

- این تسهیلات به پتنت هایی تعلق می‌گیرد که در آن وابستگی به دانشگاه کاشان درج شده باشد. ثبت پتنت باید از طریق نماینده کانون پتنت ایران در پارک دانشگاه کاشان انجام خواهد پذیرفت.
- ۹۰٪ هزینه ی ثبت توسط کانون پتنت پرداخت می‌شود. (لازم به ذکر است که در صورت عدم پرداخت این هزینه توسط کانون پتنت، دانشگاه کاشان هیچ تعهدی در این زمینه نخواهد داشت).
- ۱۰٪ مابقی بر عهده مخترع/مخترعان است. که در صورت تایید توسط کانون پتنت ایران این ۱۰٪ توسط دانشگاه از محل پژوهانه مخترعان پرداخت خواهد شد. (در صورتیکه اختراع توسط دانشجویان دانشگاه کاشان یا شرکتهای پارک انجام شود، این مبلغ از سوی پارک پرداخت خواهد شد).
- ثبت پتنت بین المللی یکی از شاخصهای پژوهشی می باشد که بر اساس رویه اعتبار پژوهشی دانشگاه کاشان امتیاز می‌گیرد.

توجه: پرداخت به اختراعاتی تعلق می‌گیرد که نام دانشگاه به عنوان Assignee در گواهی ثبت آمده باشد.

۴-۱- مراحل و فرآیندهای گام به گام ثبت اختراع بین المللی

فرایند ثبت اختراع خارجی به شرح زیر می باشد:

گام ۱	• مراجعه به نمایندگی کانون پتنت ایران در پارک دانشگاه (دفتر امور فناوری و تجاری سازی)
گام ۲	• مراجعه به سایت کانون پتنت ایران به آدرس www.patentoffice.ir و ثبت نام کلیه مدعیان ثبت اختراع در سایت مذکور
گام ۳	• در اختیار قراردادن کلیه اطلاعات و خلاصه محتوای اختراع مورد ثبت، به زبان فارسی توسط مدعی به دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک دانشگاه
گام ۴	• ارسال درخواست ثبت نهایی اختراع در سامانه کانون پتنت ایران به دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک دانشگاه (برای داوری اولیه)
گام ۵	• در صورت تایید اولیه اختراع، مخترع بایستی متن کامل اختراع خود را به زبان انگلیسی تحویل دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک دانشگاه نماید.
گام ۶	• پیگیری کلیه امور اداری از مرحله تشکیل پرونده تا مرحله گرنت توسط نماینده دفتر امور فناوری و تجاری سازی پارک دانشگاه صورت می‌گیرد. پاسخگویی به مباحث فنی داوران اداره ثبت اختراع بین المللی بر عهده مخترعان خواهد بود.

شماره:		دستورالعمل ثبت اختراع داخلی و بین المللی دانشگاه کاشان	
۱۴۰۲/۰۶/۰۱	ویرایش: ۰۱		
صفحه ۱۰ از ۱۰			

۴-۲- هزینه های ثبت اختراع بین المللی

میزان ۹۰٪ هزینه ثبت توسط کانون پتنت ایران تامین می شود. لازم به ذکر است برای استفاده از تسهیلات فوق، بایستی از طریق نمایندگی کانون پتنت در دانشگاه اقدام نمود. در صورت تایید اختراع توسط کانون پتنت ایران، ۱۰٪ باقیمانده، توسط پارک دانشگاه پرداخت می گردد.

۵- تاریخ تصویب و اجرای دستورالعمل

شیوه نامه ی حاضر با ۱مقدمه، ۴ماده در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۳ به تصویب هیات رئیسه دانشگاه کاشان رسید و از نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۲ برای مدت ۱ سال جهت اجرا ابلاغ می گردد. پس از آن مجدداً توسط کمیته مالکیت فکری دانشگاه مورد بازبینی قرار خواهد گرفت تا در صورت نیاز، اصلاح گردد.